

NƏZAKƏTİN TƏZƏ SÖZÜ

Mətbəə qoxulu kitabla atüstü söhbət

Sizə təqdim etdiyim bu kitab, yeni "Yurd dediyim bu torpaq" barəsində bir oxucu sözünü kağıza köçürmək və yaxud da bilgisayara diktə etmək mənim üçün bir az çətindi. Ona görə ki, kitabın müəllifi mənə doğma olduğundan onun barəsində yazacağım hər sözün arxasında öncə onun özünü görürəm. Elə bilərəm ki, həmişəki kimi masa arxasında üz-üzə oturub fikirlərimizi bölüşürük. Bax, bu səbəbdən neçə gündür gözdən keçirdiyim mətbəə qoxulu kitabı oxuya-oxuya, vərəqləyə-vərəqləyə düşünür... düşünür və nəhayət, yazmağa qərar verirəm. Necə deyərlər, düşüncələrimi onunla və sizinlə bölüşürəm...

Bu kitab bir poemadan və bir də şeirlərdən ibarətdir. Kitabın ön sözünün müəllifi çox hörmətli Sona Vəliyevadır. İkinci, yeni müəllif barəsində fikir söyləyən, onun yaradıcılığına münasibət bildiren Barat Vüsalı. Təbii ki, hər iki ön sözün və hər iki müəllifin cəmiyyətdəki nüfuzu, yeri və hər ikisinin də söz dünyasındakı imzası kifayət qədər məlumdur. Ona görə də hər iki müəllifin fikirləriylə də tanış oldandan sonra birmənalı şəkildə razılaşdım ki, Nəzakətin şeirləri, ümumiyyətlə, ədəbi yaradıcılığı təkcə gerçəkliyə, reallığa deyil, həm də özünüifadəyə söykənir. Yeni müəllif daha çox öz sözünün şəklini çəkir, öz sözünü göstərir. Və bu da onun həyata iç dünyasından vurğunluqla baxmasından irəli gəlir. Dəfələrlə şahidi olmuşam ki, ən kiçik bir hadisə də, ən diqqəti çəkməyən bir gözəlik də, hətta sızıltı da Nəzakətdən yan keçmir. Və bu xanım dərhal ona öz sifət ifadəsində, hətta baxışlarının dibində belə yaşayır. Bunu gizlədə bilmir. Və sonda da həmin o yaşantı onun kağıza köçürdüyü sözə çevirir. Həmin söz də şeir olur.

Bax, barəsində danışdığım kitabdakı poema ən böyük dərdlərimizdən birinə, bütün insanlığın nifrətini ayağa qaldıran və düşməne həm də bir lənət damğası olan Xocalı qətləminə həsr olunub. "Şəhid zirvəsi" adlanan bu poema Xocalı faciəmizin 25 illiyinə, şairənin sanki bir qom qərənfil hədiyyəsidir. O, həmin qərənfilləri söz formasında şəhidlərin məzarı üstünə gətirib və yazıb:

**Elə bil səngər tək qazılıb sinəm,
Qəlbimdə duyğular barıt qoxulu.**

**Uğrunda ölməyə hazıram, Vətən,
Hər misran döyüşən bir əsgər yolu.**

Zənnimcə, hər misrasını bir əsgərə, bir əsgərin səngərə doğru uzanıb oradan düşməne tərəf davam etməyə hazır olan əsgər yolu hesab edən şairə özünün bu fərqli yanaşması ilə həm də yolun bitmədiyini, yeni hələ qələbəyə gedib çatmadığını işarə edir. Ona görə də vurğulayır ki:

**Boylanır yaddaşın binələrindən
Bir ovuc bayatı, bir yarpaq ağı.
Vəğən ağrısını duymayan ömrü
Heç vədə istəməz Vətən torpağı.**

Bəli, mən bu poemanı oxuyub başa çıxana qədər təkcə sözün kədər yükünü deyil, onun həm də bir güllə, bir xəncər olduğunu da yaşadım. Yeni onsuz da taleyimdən gəlib keçən Qarabağ dərdimin Xocalı səhifəsini bütünlüklə yaşamış oldum. Və şairənin söylədiyi gerçəkliyə də içimdə təkrar bir əminlik yarandı. Çünki Nəzakət xanım qəti bir şəkildə ifadə edib ki:

**Bir gün mütləq uçulacaq
Bu dərdin, qəmin hasarı.
Çiçəkləyər bu millətin
Ümid dolu arzuları.**

Bax, bu cür inam və bu inamın da oxucu-ya şeir formasında, poetik üsulda təqdim edildəndə öz kəsərini daha da artırır. Və on-
da əmin olursan ki:

**Yurd dediyin bu torpaq
Döyüş qərargahımdı.
Hər çınqılı, hər daşı
Ulu səcdəgahımdı.**

Nəzakət xanımın kitabda oxuculara təqdim etdiyi şeirlərdən birinin adı "Göz"dü. Mən həmin şeiri bir neçə dəfə oxudum. Çünki söhbət gözdən gedirdi. Və deməli, göz də şeirə gələndə, yeni sözə çevriləndə şair qələmində şeirdi, yazıçı qələmində nəsr əsəri, jurnalist qələmində publisistika, informasiya, danışanın dilində isə özünü və istəyini ifadə etmək. Bax, bu mənada Nəzakət xanımın "Göz" şeiri sözlə poetik hisslərin ifadəsi olmaqla bərabər həm də sözün gücüylə duyğuları nizamlamaqdı. Nəzakət yazır ki:

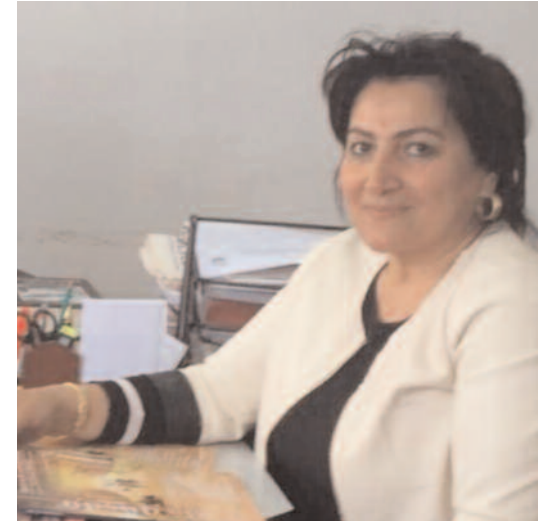
**Dağlarımın başında buludlarım ağlayır,
Dili batmış o yetim bulaqlarım ağlayır.
İçimdə qəzəb, nifrət çaylar kimi çağlayır,
Məni bu intiqama, bu qisasə səsləyən
Zabit anasıyam mən.**

Və yaxud:

O başqa bir məqamda sözü bu cür dirildir:

**Dözməkdən bezmişəm, ruhum ağlayır
Həzrəti İsa tək sanki dardayam.
Bəxtim yatan yeri tapdım, oturdum,
O vaxtdan bu vaxta hələ ordayam.**

Ayrı-ayrı şeirlərdən nümunələr olan o parçalar da yəqin ki, sözün kəsərini siz də tuta bildiniz. Ümumiyyətlə, bir məqamı da vurğulayım ki, Nəzakət xanım vətənə, torpağa, şəhidə və əsgərə daha çox diqqət yetirən, bu söylədiyim mövzularla daha çox "dil tapan, anlaşılan" şairədi. Onun dostlarına, rəfiqələrinə ünvanladığı misralar da Vətən, torpaq sevgisi, yurd nisgili, şəhid acısı həmişə bu və ya digər formada diqqətə çatdırılır. Hətta ana itgisiylə, ana yoxluğuyla həmsöhbət olan, onu şeirə gətirən Nəzakət xanım dediyim bu məqamın özündə də həmin o fərdi yanaşma imkanlarını yaddan çıxarmır. Və yaxud dərdi fərdiləşdirəndə belə o dərdin özəlliyinə yenə əvvəldə söylədi-

yim çalarları qatır. Məsələn:

**Gör neçə illərdi gör-gör göynəyir,
Qaçqının yurd dərdi, Vətən dərdi var.
Yüz il əkilməyən torpağımızın
Köksündə sızlayan kotan dərdi var.**

Və yaxud:

**O tayın da, bu tayın da adı Vətən,
Qanqalların arasında gül bitirən,
Bülbülləri ağı üstə dil-dil ötən,
O da Vətən, bu da Vətən -
Ərdəbilim.**

Və yaxud:

**Ölümün gözünün içinə baxdım,
Ölümü hər anın özündə daddım...
Necə qərribədi, ölümdən qaçıb,
Ölümə gedirəm hər an bir addım.**

Zənnimcə, bu şeir nümunələrinin hər birinin içərisində yeriyan, yeni hərəkətdə olan, danışan və bir də şəkil kimi, rəsm kimi özünü göstərən fikir yüklü sözü görmək çox asandı. Amma bu asan olanı şairə öz istedadının, öz ürəyinin gücüylə Söz dünyasına gətiribdi, oxucu qarşısına çıxarıbdı. Mən də bacım Nəzakətin "Yurd dediyim bu torpaq" kitabı barəsində söylədiyim beş-altı cümləylə bildirmək istəyirəm ki, Söz dünyasını tə, öz qoxusu, öz nəfəsi və öz görüntüsü olan Söz gəlib, Nəzakətin Sözü! Mübarək olsun!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU